

Előfizetési díj:

Égész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

M megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések, nyilttér- és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

A függetlenség utja.

Irta: Lengyel Zoltán.

Hanyatló korszakok a lemondás érzetét csepegtetik a népek lelkébe. E nyomon aztán szétporlik, eltesped, tönkre megy a nemzetnek minden intézménye, lehanyatlík életkedve és ereje, meglazul belső egysége, elhanyagul külső hatalma is. Az emelkedő korokban feltámad a hit, megerősödik az öntudat, egymás nyomán teremnek az alkotások, megszilárdul az egység s ezzel nagygyá lesz a külső hatalom is!

Ha most ez alapon figyeljük a nemzetélet haladását: minden ellenkező jelenség dacára is a mai korszakot emelkedő korszaknak kell tartanunk. Sok minden mutatja ezt, de legbiztosabban hirdeti a századok alatt sokszor pihenő vágyak, nagyratörő eszmények feltámadása. A magyar szabadság, az állami függetlenség és a nemzeti nagyság gondolata ember kezével ki nem írható gyökeret vert a magyar lelkében.

Leszünk-e hát függetlenek? Nem oly egyszerű reá a válasz. Ha nagyok, hatalmasok tudunk lenni, akkor leszünk függetlenek, leszünk szabadok is. — Mert a hatalomhoz az ut a szabadságon át vezet s a szabadságot az erő vivja ki.

A nemzet függetlenségének utja tehát az erő és az erkölcs útján vezet át, itt kezdődik. Azért, akik nemcsak szájukon hordják és pillanatnyi politikai célokra használják, hanem lelkük mélyén élő szent vágyként ápolják fanatikus hittel a függetlenség gondolatát: azoknak minden módon dolgozniok is kell a magyar erő nagygyátételén s a magyar erkölcs megtisztításán.

Ettől eltekintve azonban a politikusok nézete sokfelé ágazik, A régi szabásu politika hívei a közjogi rendszerek keretében váltak két felé. Az egyik csoport a 67-et vallotta elvönök, a másik 48 eszményeiért lelkesült. Ma már ezen túl vagyunk nagy általánosságban. A nemzet nagy zöme a 48 táborába gyűlt, a politika józan mesterei pedig a számok rideg köréből kiemel-

kedve a valóságos élet utmutatását vallják irányadóul.

A 67 soha sem valósult meg. A 67 alapeszméje a két állam egyenjogúsága, a paritása, volt. Ez azonban két uralkodó népet tételezett fel mindkét oldalon. Itt nálunk az volt s az is maradt a magyar. Odaát azonban a német birodalomból történt kirekesztés után vezető szerepéről lekerült a német, leolvadt harmadrésznél is kevesebbre s ez is nem uralkodik Ausztria egész területén, hanem csak egyik kisebb darabján. Mig tehát a 67 itt nálunk a magyarság hatalmát biztosította, odaát a federalizmusnak vált előkészítőjévé.

A 67 tehát nem hajtható végre faji szempontok miatt sem. Politikailag meg sem kísérelték. Az összbirodalmi hagyományok bennmaradtak az osztrák kiegyezési törvényben, nem küszöbölték ki azokat a végrehajtás és kezelés 40 esztendeje alatt sem. Minket tehát nem elégit ki, az osztrák népek nagyrészt pedig teljesen más célok vezették s vezetnek most is.

T Á R G A.

Feledés.

*Nem mosta el könnyek özöne képed.
Mint lenge selymek rajza, úgy fakult.
A gyermekábrándok megunt virága
Letűnt idők csendes tavába hullt.*

*Emlékeim apránként elszuhantak
Mint messzeségbe tűnő fellegek;
Ha volna könnyem érted, megsíratnám,
Hogy ily hálátlanul feledtelek.*

Kordina Lilly.

A balatoni kis lak.

A gyönyörű Balaton vidékére vezettek, szives olvasó, hol aranykalászt érlel a nap, s hol a rét virágos szőnyegén vastag rendet fog a csengő kasza. — Láttad-e mar azt a gyönyörű kis tengert, melynek óriási tükre fölött szokott a nap teljes fényében delelni? — Csónakoztal-e már egy nyári fűszeres, holdas éjjelen a Balaton csendes hullámain, hol ezer szerelmesen zsongó gítar és olvadó madrigállók dallama mellett, bábajos hab-leányok tündértánca gyönyörködötti játszi képzelmedet?

Ha valamikor a Balaton vidékére rándulsz, megláthatod még most is azt a háziköt, mely elbeszélésemnek színhelye — egy kis kert vizet ott a lakocská töveben,

melynek pici ablakaira a fonódó borág fut föl.

— Halász volt apátok, — így szólt az anya, egy komor őszi estén leányaihoz — a Balaton lett sírja is.

Ekkor elhallgatott . . . és néma fájdalom gyermekeire tekintett, öröm avagy fájdalom könnye rezeg-e az anya szemében? Ki tudná megmondani?! Fájdalom könny az elhunyt drága férjért, öröm és reményköny e szép két gyermekért, hisz e két gyermek volt öröme, reménye. Így örülhet a fa virágos ágának, melyre minden kincsét rászórtta a tavasz.

A két leány szebb volt, mint a legszebb rózsza, szebb a szép koránynál, szebb a gyönyörű eszhajnalnál. Az elmúlt tavasz csak a mezőről tűnt el, örökvirulással élt a leánykák arcán, mint a kert fairól elszállt csalogány is énekét a leánykák ajkain felejté. Az idősebb neve Margit volt, a két évvel ifjabb testvért pedig Julianak hívták. Gonddal fűgött rajta az anya figyelme. Keblökbe oltotta a jónak, szépnek fáját; s a lánykák szíve, mint a felfakadt tó, melybe egyedül csak az ég tekintett még, tiszta volt.

Aki e két gyönyörű gyermeket látta, annak lelkében sokáig fog ott élni a leánykák angyal tekintete, — e tekintetnél megpihent még az embergyűlölő sötét lelke is. A szépség hatalma megragadja a legsivarabb keblet, mint a naptámadat a hideg. Memnon szoborból is lágyan epedő édes-bús hango-kat csal

Csak a sors nem érzi a szépség hatalmát, csak az örültség nem hajlík meg a szépség lensege előtt.

A rózsza szép és mégis elhervadt, a havas liliomfa is szép, s a vihar mégis elűzza.

Holdvilágtalan éj volt. Tisztán ragyogott a csillagos ég. És mintha a tó, a körülötte levő fák elszenderettek volna, alig hallhatóan rezgett a falevél.

A lakhoz vezető kerti ut felől lassu nesz hallatszott. Közeledő léptek csendes zaja, mint mikor az őszi szél a falevelet hullatja a földre. Imre, a tihanyi kolostor egyik fiatal szerzetese, félénken föltekintett; az uton egy alak körvonalaí tüntek föl és mintha utjara két kis csillag világítana, két kis fénypont látszott vele közeledni. — Nehány pillanat múlva Margit és Imre csendesen üdvözölték egymást. Az ifju keblére hajtá fejét, melynek gazdag fűrtjei között, mint két égő smaragd, világított két kis fénybogár, mely csak éjjel röpül, s mely a leánya haját az éjek-éjének tartá és eltévedett.

Sokáig szóltanul állt a két szerelmes. Egyik sem merte a csendet megszakítani, tudták, hogy a szó csak fájdalmat okozhat.

Végre Imre megszólalt:

— E virágokat, Margit, az ön számára szaggatám, bocsánatot kérek, hogy megjelenésem fájdalmat okozott, vagy ha bánatában háboritanám önt, — és a virágot atnyujtva, távozni akart.

— Nem nem, maradjon Imre, óh, ön nekem sohasem okoz fájdalmat, nekem nincs bánatom.

— De Margit! — szemében egy könny fénylik. — miért sir, Margit, szóljon!

Margit nem szólt, csak a virágokat

A faji kialakulás mind erősebb a történelmi népeknél, minők a csehek, lengyelek, horvátok. Mindenik több jogot és több különállást követel. E folyamat folytán csak két megoldás képzelhető. Az egyik a központosítás. Vasmarokkal szoritani egybe s fejlődésében meggátolni a kialakuló néptörzseket. Ez az irányadó ma is Bécsben. A másik a federalizmus, a tartományokra való osztás. — Az előbbi csak a mostani hatalmi szempontok és a Habsburg családi rövidlátó érdekek javasolják, az utóbbit a természetes fejlődés törvénye parancsolja s a népek akaratára követeli.

Nincs kétség a felől, hogy e kettő közül hosszabb idő után az utóbbi fog győzni. Mi lesz akkor a 67-ből, hogy fog kialakulni a Habsburgok uralma alatt álló népeknek egymáshoz való viszonya? Lehetséges lesz-e a tiszta 48-as felfogás: az Ausztriától való teljes különválás keresztülvitele? E kérdések már nincsenek is oly messze, hogy felettük ne kellene gondolkoznunk.

Az bizonyos, hogy Magyarország a nagy szláv és nagy német birodalmak között szövetségesekre van szüksége. Egyedül nem jó lenni s egymagára hagyatva nem bírná ki sokáig a két oldalról gyakorolt nyomást. Az is bizonyos, hogy semmiféle új alakulás a Duna medrében a Kárpátoktól körülvett s természetes határoktól védett, földrajzilag is egységes magyar államot megbontani nem fogja. Magyarország tehát erős és egységes marad.

Ámde Magyarországnak nem

célja és nem érdeke a Habsburgok uralma alatt álló országokkal a viszonyt megszüntetni, célja és érdeke csak az, hogy e keretben a maga részére jobb helyzetet teremtsen, hogy e keretben a mostani alárendelt tartományi helyzetéből vezérszerepre vergődjék. Ez a cél. S ez az egyedül lehetséges. Ezt javasolja a Habsburgok családi érdeke; ezt követeli az osztrák népek törekvése is.

Már Savoyai Jenő hirdette ezt. Ferenc császár, midőn le akart mondani a német birodalmi császári címről, a magyar császári címet akarta fölvenni. Kicsiben mult, hogy így nem történt. Bismarck is azt tanácsolta, hogy 66 után a sulypontot Budára kell áthelyezni. Ennek a politikának meg vannak a gyökérszállai a népek érdekében, előzményei a mult hagyományaiban, igazolása az azóta lefolyt eseményekben.

A függetlenség útján tehát e felé tart. Le kell ráznunk a mostani bilincseket. Erőssé kell tenni a nemzetet. Vissza kell szerezni katonai és gazdasági önállóságunkat. S ennek nyomán önként következik a körülöttünk levő kisebb népek hatalmi elhelyezkedése is. Az egyik részével (az osztrák népek) szorosabb viszonyban, de egy uralkodó alatt, a másik részével (délszlávok, románok) szövetségi viszonyban: így kell kialakulnia az új magyar birodalomnak, mely visszavívja a magyarnak régi történelmi nagyságát és becsületét a nemzetek társadalmában.

A függetlenség útjának ismeretes a kezdőpontja, de a vége nem. Nem is kell tehát a politikában megjelölni. De annál inkább kell dolgozni, építeni; harcolni szakadatlanul, hogy ez utról le ne térjünk és csak előre haladjunk. Mert ugyanazon ut visz előre is, hátra is. Nem az uttól függ, hanem mitőlünk, hogy merre megyünk rajta.

Krónika a hétről.

A képviselőház befejezte csütörtökön a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat részletes vitáját, amely ugyancsak élénk világosságot vetett mindinkább elburjánzó nemzetiségi bajainkra. Egy ütésre elvégezték általánosságban és részleteiben a saskairtásról szóló törvényjavaslatot és már alaposan belejutottak az államvasuti beruházások tárgyalásába is.

Egész csomó törvényjavaslat várja immár az elintézés sorját, közöttük érdemben első helyen áll a cseléd-törvényjavaslat. A bécs—pozsonyi villamosvasut is előre veti már a megvalósulás árnyát; állítólag az alkotmánybiztosítékból is kapunk mihamarabb valami kis kóstolót, aligha olyat, ami az étvágyat csak félig is kielégítheti. Küszöbön van az államvasutasok fizetésrendezése is és — így váltakozik a fény az árnynyal: — a sok milliónyi előirányzat nélküli közözügyi kiadás utólagos törvényesítése.

Ezenközben természetesen elég gondot ad a kormánynak a kiegyezés ügye, melyet báró Beck minapi beszéde és Derschatta osztrák vasuti miniszter legujabb kiruccanása megint világossá tett.

Politikai vacsorát rendeztek csütörtökön az ifju függetlenségi képviselők V e r t á n

szoritá kebléhez. Mély sóhaj hagyta el keblét, mikor bucsura nyujta jobbát Imrének.

— Isten önnel, Imre, ez volt talán utolsó találkozásunk.

Az ifju szerzetes hévvel ölelte keblére a szép hajadont. Először érinték ajkai Margit gyönyörű homlokát. Margit az égre emelte szeméit, melyen egy csillag futott végig: Sójajva bontá ki magát az ifju karjai közül és sebesen eltűnt.

Imre szívére szoritá kezét és mig szemében a fájdalom könnye forrt, ajkain a sóhaj elhalt, nehogy ezt Margit meghallja. Sokáig hallgatta a távozó leány lépteinek zaját, szeméi az éjbe mélyedtek, amely elfedte a hajadont. Elmerüléséből nesz rázta fel, mely a közeli fák alól érkezett.

Mikor feltekintett, Margit jegyesét, a gazdag bérlő fiát, Lajost látta maga előtt állni.

— Uram, — szolt Lajos az alig fékezhető indulat hangján, — ön itt Margittal beszélt, ezért elégtételt fog nekem adni.

Imre a megvetés hidegségével tekintett Lajosra.

— Miért hallgat ön, uram? — kérde nyugtalanul Lajos, — talán a rettegés némitotta önt el?

— Oh, nem, — viszonzá Imre, — hanem mert nem szoktam szóba állani azzal, ki lesből állja el az ember útját.

Ezzel magára hagyta Lajost s csendes lépésekkel haladt a kerti uton

Lajos néhány pillanatig határozatlanul küzködött magával, majd sebes léptekkel követte az ifjut. Kezében egy gyilkos acéla villant meg.

Csak néhány lépés választotta el Imrétől. Megállt, szeméből a dühnek villama csapott ki, homlokához emelte szoritott öklét s egy percig elfedte szeméit kezével. — Emelt karja lassan lehanyatlott. Elejtette a gyilkost és más uton ő is a közel eső falu felé tartott.

Tizennégy napra e találkozás után Margit neje lett. Az özvegyasszony házában ma sok ember képen kivirított a jókedv, csak Lajos maradt szomorú.

A tihanyi kolostorban névnapot ülnek meg a szerzetesek.

Mindannyi kedvet érez a mulatásra, csak Imre nem, de bánata senki előtt nem tünt fel.

Kinek is juthatott volna eszébe, hogy az ifju szerzetes szíve szerelmét vezetik ma oltárhoz? — Senkinek. Elmúlt a névnap és az esküvő s a lak elvesztette egyik gyönyörű angyalát, hogy az nemsokára visszakerüljön oda, ahonnet a földre került.

— Mi bajod édes leányom? Miért vagy oly beteg, kedves gyermekem? — kérdezőt őt édes anyja, ki most látogatóban van nála.

— Semmi anyám, semmi, ne aggódjál miattam, hiszen én oly boldog, oly kimondhatlan boldog vagyok. Nesze e virág, anyám, küld el a tihanyi kolostorba, tétesd a kápolna egyik szent képére. — Ugy, ugy, anyám, majd ha az kivirul ismét, akkor én is meggyógyulok.

— Isten áldjon! Isten veled Margitom!

— Anyám, bocsáss meg, de mond meg Imré...

Még egy mély fohász, egy nehéz hörgés és Margit megszűnt élni.

Ki tudná leírni, mit érzett az auya, mikor így gyerme-étől megfosztotta őt a kegyetlen halál? Mikor már azt hitte, hogy boldoggá teszi őt, sirját ásta meg neki.

Óh, a sors nem hajol meg a szépség fönségének.

Egy évvel vénebb lett az idő és a jámbor özvegy asszony is örökre elhagyta a kedves lakocskát.

Meghalt szegény véghetetlen bánatában. Egyedül Julcsa buslakodott még az alatt a kedves borág alatt, hol Margit nénjével oly édesen szokott esevegni, most olyan kihalt neki minden, és lelke csak a tihanyi kolostorhoz huz, mert nénje hervadt virága ott nyugszik egy szentkép keblén, anyja meg ott pihen a kolostor tövében.

— Hova, hova, gyermekem? — kérde a most hazulról eltávozott Julcsát a szomszéd halász.

— Magához, Márton bácsi. Ugy-e atvisz esiere Tihanyba?

— At én, kedves gyermekem, szivesen, előbb megcsinálom a csónakom fenekét.

— Jól van, jól, Márton bácsi, az Isten is megáldja érte.

Gyönyörű nyári est volt. Olyan könnyedén ringott az a kis csónak Tihany felé, mintha csak a szellő szárnyai hordozták volna.

Endrét ünnepelték. Mi történt Vertán Endrével — krádezzük csodálkozva, Nem kapott sem Lipótrendet, sem Takovát. Nevenapja sincs. Semmi nem történt vele, csak éppen hogy „előadta” a tanítói javaslatot. Ennyi érdeme azonban Justh Jánosnak is van, aki a marakkói sáskát adta elő, vagy Zakariás Jánosnak, aki a kérvények körül oly buzgón és szépen szavalt. Miért kapott hát mégis vacsorát Vertán Endre, holott annyi buzgó előadó jutalmazatlan maradt? Ez a legujabb vacsorapárt — mintha Justh Gyulára az elnökre gondolt volna a vacsorán, akivel oly élesen összekülönbözött Vertán Endre, míg szorgalmasan előadta a javaslatot. Ők persze tagadnak minden frondörködést. Annyi azonban bizonyos, hogy ezen a vacsorán nem mondtak felköszöntőt Justh Gyulára.

A cselédtörvényt is most tárgyalja a bizottság. Sok szó esett a sajtóban Darányi rendkívüli szigorúnak látszó javaslatáról. Aztán enyhült az ügy, mert hire futott, hogy lényeges módosításokat eszközölnek benne. Azonban a pesszimisták még ezek után is azt mondják — s majd elválnak, hogy igazuk van-e — vajmi kevésbé lesz enyhébb az új cselédtörvény, mint eredetileg.

H I R E K.

— **Tulipán-Szövetség kaposvári fiókjának** a választmánya f. hó 24-én Rusa Ernőné elnöklésével ülést tartott, a Magyar-Védő Egyesülettel történendő egyesülése tárgyában s ugyanekkor elhatározta azt is, hogy viszonzásául a kaposvári közönség részéről lépten-nyomon megnyilvánult rokonszenvnek s azon sokoldalú támogatásnak, melyben a Tulipán-Szövetséget megalakulása óta minden ténykedésében részesítette:

— Mindjárt ott leszünk, gyermekem. csak légy türelemmel — biztatá a nyugtalan-kodó Julcsát Márton bácsi.

— Nini, Márton bácsi, ott is jön egy csónak, egy... egy szerzetes ül benne

— Én is úgy látom, gyermekem, majd feléje evezünk.

— Nem, nem; az Istenért, nem, hisz az Imre... a bold...

— Ki az az Imre? Micsoda boldogult-ról beszélsz gyermekem? — vágott neki szavába Márton.

— Ne tovább, Márton bácsi, az Istenre kérem! — De már késő volt, mert a két csónak már egészen közel volt egymáshoz... Az ifu szerzetes letette evezőlapátját, kihajolt csónakjából és örjögve ragadta ki Julcsát — ki Margit nénjéhez nagyon hasonlított — Márton bácsi csónakjából és magát vele együtt a hullamokba temeté.

Óh az örültség nem érzi a szépség hatalmat.

Az öreg Márton csak a locsesanást hallotta, mert ez a majdnem hihetetlennek látszó eset pillanatra megfosztotta őt szeme világától. Néma borulattal evezett el ama végzetes helyről és a hullamok ismét szép csendesen kisimultak, mintha misem történt volna.

Márton halász lakja azóta ama kis lakot ott a Balaton partján, tőle hallottam egy héttel ezelőtt, egy vacsora alkalmával ezt a történetet.

felolvasással egybekötött műkedvelői előadást rendez június hó 1-én. A Tulipán-estély K a p o t s f y Jenő főispán védnöksége alatt rendeztetik. A felolvasást T h a l y László orsz. képviselő tartja, mit műkedvelői színi előadás követ s végül egy allegorikus képben vesz bucsut a Tulipán-Szövetség — mint ilyen — a közönségtől.

A Magyar-Védő Egyesület tagjait N é m e t h István polgármester, az egyesület elnöke, a jövő keddre hívta össze közgyűlésre, mely ugyancsak az egyesülés tárgyában lesz hivatal dőnteni, amit aztán csakhamar fog követni, a Tulipán-Szövetség — Magyar-Védő Egyesület kaposvári fiókjának megalakulása.

— **Főispáni hivatal vizsgálatok.** K a p o t s f y Jenő, Somogyvármegye állandó és nagy tevékenységet kifejtő főispánja a lefolyt héten két főszolgabírói hivatal vizsgált meg, melyek még a múlt télen megkezdett hivatal vizsgálatok alkalmával elmaradtak. A lengyeltői-i és a marcali i főszolgabírókat. Mindkét helyen szokatlan fénytel és ünnepléssel fogadták a közszereketben álló megyeszerte népszerű főispánt, ki a fényes ünneplések alkalmával hozzá intézett üdvözlő beszédekre nagyhatású szónoklatokban válaszolt. A hivatal vizsgálatok után pedig — melyek teljes megelégedésre végeztek — számos tisztelgő küldöttséget fogadott a főispán.

— **Az alispán Csurgón.** A múlt héten volt Csurgón a sorozás, melynek polgári elnöke S á r k ö z y Béla alispán volt, ki mint alispán, hivatalosan ezuttal első ízben jelent meg Csurgón — hol hosszú éveken keresztül lakott, mint a járás főszolgabírája. — Ezt az alkalmat örömmel használták fel a csurgóiak arra, hogy Sárközyt szeretetteljes óvációkban részesítsék megérkezésekor, mit az alispán szép beszédben köszönt meg. Másnap este pedig bankettet rendeztek a tiszteletére, melyen dr. É h n Kálmán tb. vm. főorvos mondott megleghangú szép üdvözlő beszédet.

— **Uj iskola-gondnoksági elnökök és tagok.** Somogyvármegye főispánja a kaposvári állami elemi iskolai gondnokságba működésének hátralevő tartamára, vagyis 1909. évi december 31-ig terjedő időre elnökké dr. T e v e l y Béla ügyvédet, alelnökké dr. R u s a Ernő ügyvédet, tagokul pedig B e r e c z k Sándor városi mérnök, B a l ó Gyula főgimn. tanár, H a g e l m a n Károly könyvkereskedő, K e m é n y Samu az izr. hitközség elnöke, K o p á c s y Sándor műkertész, K l a d n i g g Alajos cukorgyári igazgató, dr. P e t e Márton ügyvédet nevezte ki.

— **Szülőoltványok,** minden faj- és legkiválóbb minőségben a legolcsóbb árban rendelkezhető a lelkiismeretesen és szakszerűen kezelt „Millenium-telep”-nél Nagyöszön, Torontál megye, mely minden érdeklődőnek műmellékletekkel ellátott magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét ingyen és bérmentve küldi.

— **A pécsi kiállítás megnyitása** A pécsi országos kiállítás munkálatai serényen folynak s most már bizonyosra vehető, hogy a kiállítást május hó 15-én nyitják meg. A megnyitási ünnepségen részt vesznek a miniszterek közül: Apponyi Albert gróf, Darányi Ignác dr. és Zichy Aladár gróf. Ha valami előre nem látott akadály közbe nem

jön, maga Wekerle Sándor miniszterelnök is leutazik a megnyitásra. Az államtitkárok közül ott lesznek: Sztérenyi József dr., Popovics Sándor és Mezőssy Béla.

— **Főszolgabírák országos értekezlete.** A csendőrség küszöbön álló ujjaszervezésével kapcsolatban Andrassy Gyula gróf belügyminiszter értekezletre fogja összehívni a főszolgabírákat. Az értekezletnek, amelyet valószínűleg még e hónapban megtartanak, az a célja, hogy a csendőrség létszám-szaporítására a szolgabírók részéről a köz-igazgatási hatóságokkal együttesen követendő eljárás módjait megvitassák.

— **Pályázat ipari ösztöndíjra.** A külföldi ipari viszonyok tanulmányozása s az ott tapasztalt itthon leendő értékesítése céljából fiatal iparosok részére rendszeresített 600 koronás állami utazási ösztöndíjra folyó évi május hó 10-ig lehet pályázni. Kérvények a pécsi keresk. és iparkamarához nyújtandók be, hol is a pályázatra vonatkozó bővebb értesítés nyerhető.

K Ü L F Ö L D.

A külügyminiszter Berlinben.

Aerenthal báró közös külügyminiszter kedden este érkezik Berlinbe; szerdán délelőtt Vilmos császár kihallgatáson fogadja; a kihallgatás után reggeli lesz a császári kastélyban A külügyminiszter három napig marad Berlinben.

Balkán-kiállítás Londonban.

Az angol Balkán-bizottság balkánfélszigeti kiállítást rendez Londonban, a melynek célja Nagy-Britannia és a balkánfélszigeti országok kereskedelmi érintkezésének előmozdítása. De ettől a vállalkozástól persze a politika sem választható el teljesen. A balkánfélszigeti nemzetek egymással vetélkedve igyekeznek felhasználni az alkalmat Nagy-Britannia barátságának megszerzésére. Pasic szerb miniszterelnök természetesen a legelső között van, a kik Londonba sietnek a kiállítás megnyitására. Bolgárország Ghe-nadjev földmivelésügyi minisztert küldi a brit fővárosba. A közelebről megnyíló kiállítás előreláthatólag lényegesen meg fogja erősíteni az angol befolyást a Balkán-félszigeten.

A német kancellár a nemzetközi helyzetről.

A múlt hetekben támadt nemzetközi politikai izgalom hatása alatt az a hír is szárnyra kelt, hogy Bülow kancellár a birodalmi gyűlésen nagy beszédben fogja ismertetni Németország nemzetközi helyzetét, kifejtve, hogy semmi oka nincsen a nyugtalanságra. Ezzel a híreszteléssel szemben most azt hirtik Berlinből, hogy a kancellár nem érzi szükségét az ilyen megnyilatkozásnak. A külügyi költségvetés tárgyalásakor csak úgy fog felszólalni, ha erre egyenesen provokáltatik. De beszéde ekkor sem bírhat szenzációs jelleggel, mert 1906. november 14-iki expozéja óta lényeges változás nem történt a nemzetközi helyzetben.

Eitel Frigyes hereg balesete.

Eitel Frigyes herceg, Vilmos császár második fia Döberitzben csapatszemle alkalmával oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy azt hitték agyrázkódást szenvedett. A ló többször arcába is rugott. De orvosi megállapítás szerint Eitel Frigyes hercegnél nem forog fenn agyrázkódás, sőt a javulás olyan gyors, hogy előreláthatólag néhány nap múlva ismét átveszi a szolgálatot.

K ö z g a z d a s á g.**Parcellázás.**

A magyar ember minden érzése, minden gondolata a földhöz tapad. Innen szívja életerejét, innen veszi mindazt a kelléket, a mit létfeltétele megkíván és csodálatos, mégis évről-évre, mondhatnánk napról-napra gyérülnek a községek lakói, a földdel együtt érző, a földdel felnevelt magyar parasztság elhagyja megszokott régi fészket, elhagyja azt az országot, melynek szabadságáért és lakói függetlenségeért apái annyi tenger vért ontottak.

A mi még meglepőbb a dologban, az a körülmény, hogy az östermelő magyar nép olyan földterületekre tödul, ahol alig érvényesítheti a földművelésben való készségét. Ottan más világ van. Ott az ember már régen elfelejtette azt az őskorbéli állapotot, amikor az eke szarva mellett törte meg a rögöt és seprőboronával takarta el a kikelésre szánt magot.

Az óriási arányok országában, Amerikában, ezeket a munkálatokat már gépek, hatalmas szerkezetű óriások végzik, az ember csak arra való mellettük, hogy irányítson, szabályozzon.

A magyar az ő nehézkes életmódjával bekerül az iparviszonyok közé, olyan helyre, ahol lát maga körül tárgyakat, melyekről otthon álmodni sem mert volna. Mennyi küzdelmébe kerül, míg beleéli magát az új viszonyokba. Sokan életük árán veszik meg azt a szabadságot, hogy — megszabadulhatnak a hazájuktól. Mert bizony örvényből örvénybe kerül a szegény magyar. És ha hijával volna annak a szívós életerőnek, amely őt mindenek felett győzedelmeskedni képessé teszi, amelynek hatalmával siet saját magából kialakítani az új embert, az iparost, ámde mégis, ha otthon is már sok csalódás érte, ha már otthonról is azzal a kétségbeesett okoskodással hagyta el hazáját, hogy élni muszáj, minek hát élek más világrészen, mielőtt meghalok ebben a kincses országban.

De viszont gondoljuk csak meg, vajjon úgy kell-e ennek lennie, ha más gazdaságot, más munka és telek felosztást találna itthon az ő honában a magyar paraszt. Ugy kellene-e

az ő honából pusztulnia szemek láttára annak a nemes fajnak, amely mindenféle megrázkódást átszenvedett ezer esztendő múltjában. Az a nép, mely mindezt kibirta, a melynek a világpolitikai küzdelmekben nagyobb része és érdeme van, mint bármely más európai nemzetnek, mert hiszen védőbástyája volt a keresztény civilizációnak szemben a félhold hatalmával. És ime itt vagyunk mint egy rút szibarita váz, az ország talpköve meginog, gyengülünk erőben, kevesbedünk számban.

Ha okszerű gazdálkodást folytatna a magyar, ha arra szakszerű oktatást nyerhetne, bizony akkor, így szólnak a böles tanácsok, nem kellene vesznie a magyar fajnak.

Ez tanácsnak, elméleti fejtegetésnek nagyon jó és szép, csak hogy nem igen használnak az üdvösségben. Ide nem elmélet hanem oly gyökeres változás kell, a mely alapjából tudja majd átforgatni a mi mostani telekrendszerünket, amely rendszerben gyökeredzik egész baja ennek a kivándorlási mizériának.

A földművelésügyi miniszteriumban majd felvetik, majd leteszik a birtokrendezés égető ügyét. Majd azon vannak, hogy észszerűen osszák és rendezzék a kisgazdák telkeit, amely telkek mostanában olyan szétszórtan fekszenek, hogy a megmunkálása a kisgazda beleölt minden erejét és

vagyonát. Innen van, hogy ebbe a népbe olyan könnyen lehetett beoltani a földesurak iránti gyűlöletet, pedig a magyar jobbágy hűsége példás volt. De a mikor látja a paraszt, hogy a terjedelmes hitbizomány, vagy uradalmi birtok milyen egységes tagoltságú könnyen hozzáférhető és megmunkálható s ezek folytan milyen egyszerűen lehet belőle gabonát kihozni, míg az ő földszalagjai félóránnyira és olykor messzebbre is fekszenek egymástól.

Hogyan tud lépést tartani egy szegény pór, mikor gazdasági gépeket is hitelbe, esetleg ötszörös áron veszi, hogyan tud megélni? Viszi míg bírja, azután neki fekszik a hitelintézeteknek, a mikor a forrás kiapadt, jön utánna az uzsora, a mi a vég kezdete.

Csak hozzávetőleg vázoltuk a szegény földműves helyzetét. A ki személyesen járt közöttük, azt tapasztalhatja is, hogy egyedüli kútfeje a rossznak a birtokbeosztás gondatlan gyatra viszonyai. Törvényhozásunknak kell, hogy kezébe vegye ezt az elsőrangú ügyet, mert ennek eldöntésétől függ a magyarság visszahódítása szeretett hivatásához — a földműveléshez.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légesőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemesek biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légeső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szóda-viznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. Kapható minden fűszérlőben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borvíz!

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökereszőlőoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
nagybérlet.

első minőségű, selyem szitaszövetet, keveretlen tiszta gépkendő-olajat, henger- és kendő-olajat, eredeti „U s z ó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömítőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket, vasrészeket, modern közlőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

műszaki iroda és raktár. Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körut 26. szám.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Biztos gyógyulást

talál

mindenki a felette fájdalmas bajok

Rheuma

Csuz

Ischias

Zsába ellen,

ha csak egyszer is megpróbálja

AZ ÚJ SZERT.

„SAMOL” egy kenőcs, mely K. 1-50 és K. 2-50-es (sokáig tartó) tubusokban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.

Ha lakóhelyén lévő gyógyszer-tárban „SAMOL” még nem volna, tessék írni a fentiekhez.

FILO JÁNOS gyógyszerész Budapest, Mátyás-tér 3.

„Samol” oly eddig ismeretlen, hatásos alkatrészt tartalmaz, melynek előállítása a legtöbb államban szabadalmazva van. A budapesti ker. betegsegélyző pénztár kórházában, más számos kórházban, orvosok és magánosok által kipróbálva. Használati utasítás és orvosi vélemények minden tubusnál.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

Világhírűek az eredeti Remington-Standard írógépek!

Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költsé-
günkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást
2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GLOGOWSKI ÉS TÁRSA BUDAPESTEN,

VI. Andrassy-ut 12. sz. — Fiók: TEMESVÁR, Zápolya-utca 5. sz.

Ezen formuláré lemetszendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógépünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg
vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt

aláírás.

Szőlőoltványok!

Hiányok pótlására. Két éves, száza
20 korona.

Telepítésre. Gyökeres zöldoltvány,
ezre 160 kor., sima 90 kor.

Fásoltvány I. 200 kor., ez szépség-
hibával 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon,
a legjobb és legbőtermőbb bor-
és csemege fajokban.

HEGYI BOR legolesőbban.
Árjegyzék ingyen.

Székely I. József
Gyöngyös.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése
TARCAL. (Zemplénmegye.)

1000 drb. Gleditschia esemete	4 kor.
1000 „ 2 éves akáccsemete	10 és 15 „
1000 „ 1 „ „	4—5 és 16 „
1000 „ Vadalma-esemete	12 és 20 „
1000 „ Vadkörte „	14 és 25 „
Nagyvirágu kerti diszszekfü tövek	
10 darab	120 „
2 éves bokorrózsák 10 drb. 5 kor. 100 drb.	35 „
2 éves hónapórszák 10 drb 5 kor.	
100 darab	35 „

Elsőrendü kerti magvak,
- virághagymák, disznövé-
nyek a legolesőbb áron.

160 oldalas főárjegyzékünk kívánatra
bérmentve.